

Wortlaut der Georgenberger Handfeste

+ In nomine sanctę trinitatis et individue unitatis. Otakarius dux Stirę omnibus fidelibus in perpetuum.

/2/Divinis et humanis legibus docemur ac proprię nature disciplina commonemur, nostrorum saluti consulere et eorum utilitati tam modo quam in posterum providere. Vita namque cuiuslibet hominis, divitis sive pauperis, in/3/certa transit et instabilis, ideoque quemlibet ante mortem deliberare decet, quid cui qualiter relinquat quod post mortem retinere non valet.

Et quia deus sola dignatione suę misericordię /4/primo parentibus nostris, deinde nobis magnam contulit in hominibus et rebus gloriam, sollicitudinem habuimus non minimam, cum non haberemus heredem, cui omnia nostra cederent in hereditatem.

/5/Communicato igitur meliorum nostrorum prudenti consilio nobilissimum, strenuissimum fidelissimumque ducem Austrię Leobaldum, consanguineum nostrum, si sine herede decesserimus, suc/6/cessorem nobis designavimus, cuius provincia, cum nostre sit contigua, sub unius pacis ac principis facilius valeat utraque moderari iusticia. Quem quia nobis amicissimum fore credimus, /7/quamdiu vixerit, nichil mali in nos et nostros eum moliri satis confidimus. Veruntamen ne aliquis de successoribus suis paterni moris simul et mutue familiaritatis obliviscens in mi/8/nisteriales et provinciales nostros inpie crudeliterve presumat agere, iura nostrorum secundum petitionem ipsorum scripto statuimus comprehendere ac privilegio munire.

- (1) inprimis siquidem sta/9/tuentes, ut si idem dux et filius eius Fridericus, quibus nostra designavimus, nos supervixerint, <nostros in s[ua] potestate habeant adeo, quod si etiam regni gratiam amiserint, a nobis sibi collatos amittere non valeant.
- (2) Postmodum quicumque de suis nepotibus sibi succedentibus, qui ducatum tenuerit Austrię, ducatum quoque regat Stirię ceteris fratribus super hoc nullo modo /10/litigantibus.
- (3) <Si dux idem sine filio decesserit, [minister]iales nostri ad quemcunque velint divertant.>
- (4) Idem dux petitiones ecclesiarum, advocatias monasteriorum a parentibus nostris fundatorum sine subadvocatis manu sua teneat,
- (5) dominicalia, munitiones, terram, ministeriales /11/integraliter possideat, nisi forte petitione parentum ex multis filiis unum contingat transferri alias causa maioris emolumentum benigna permissione domini.
- (6) Quicumque de Stiria vel Austria contra /12/xerint matrimonia, eius provincię ius habeant in qua habitant.
- (7) Si Stirensis intestatus obierit, iure succedat heredis, qui proximus fuerit sanguinis.
- (8) Lis exorta vel altercatio super quolibet negotio /13/inter Stirenses non campione, sed probabilium et certarum personarum credibili dirimatur testimonio.
- (9) Quandocumque querimonia super prediis fuerit habita, eiusmodi questio coram iudicibus /14/terminetur probatorum ac credibilium testium fideli testimonio.
- (10) In beneficiis nullam molestiam, que vulgo aneuelh vocatur, sustinere cogantur, sed etiam qui filios non habuerint, /15/filiabus beneficium dimittere non prohibeantur.
- (11) Beneficia ab aliis dominis acquisita, si a duce Austrię in proprietatem fuerint empta, ei non auferat qui iure beneficii possideat.
- (12) De prediis que duci /16/Austrie post obitum nostrum designavimus, interim si ex his fidelibus ministerialibus ac propriis nostris dederimus, ratum esse decern[imus].
- (13) Ministerialis Stirensis ali[o] Stirensi predia s[ua] /17/vendat vel etiam gratis tribuat.
- (14) Similiter quicumque se sonvertere et de redditibus suis, quod conveniens fuerit, deo conferre disposuerit, in cl[au]stris subter nominatis cum licentia nostra facere poterit, scilicet Trunchirchen, Garsten, Glunic, Admunt, Seccowe, Utringe, sancti Pauli, Oziach, Rune, vallis sancti Iohannis Sitsse, Vorowe, hospitalis in Cerwalt, Lambach, Uorm/19/bach, sancti Lamberti, ex quibus quedam avi et parentes nostri fundaverunt, omnia autem in multis nobis ministraverunt.

- (15) Cuicumque de nostris super querimoniam suam iusta sententia /20/ coram nobis non fuerit terminata, eam habeat optionem, quatenus coram duce Austrię suam renovet causam.
- (16) Dapiferi, pincerne, camerarii, marscalci qui de nostris sunt, intranti /21/ partes Stirię duci Austrię singuli cum suis subiectis per officia sua ministrent ea disciplina, qua nobis et parentibus nostris ministraverunt.
- (17) Petenti curiam imperatoris aut in ex/22/ peditonem eunti dicti officarii paribus ebdomadibus, paribus diebus paribusque sumptibus serviant, sicut et hii qui de Austria serviunt.
- (18) Ab infestationibus et exactionibus, quas per /23/ precones Austrię fieri cognovimus, terram nostrę ditionis, sicut actenus extitit, exemptam esse decernimus.
- (19) Quisquis ergo ille fuerit qui rerum summam post nos habuerit, circa nostros videlicet claustrales, /24/ ministeriales, conprovinciales hanc formam petitione eorum conscriptam modeste conservabit. Quod si sprete equitate clementer gubernare despexerit, sed quasi tyrannus in nostros se erexerit, appellandi et /25/ adeundi imperatoris curiam et pretendendi per hoc privilegium suam coram principibus iusticiam irrefragabilem habeant licentiam.

Acta sunt hęc anno dominicę incarnationis millesimo centesi/26/ mo octuagesimo secto, indictione quarta, concurrentium secundo, sexto decimo kalendarum septembrium, die dominica, luna XXVIII, in monte sancti Georgii apud Anesim forum, ubi asci/27/ ti in testimonium sunt presentesque fuerunt videntes et audientes qui nominatim subiunguntur: Chũnradus comes de Pilsteine, Sifridus comes de Mõrlen, Heinricus et Sighardus com(it)es de Scalah, – –, /28/ Sifridus et Otto de Liubnowe, – – –, Liupoldus et Heinricus de Plaien, Chũnradus /29/ de Dormberch, Albreht et Alram de Chambe, Wernhardus de Hagenowe, Wernhart de Scowemberch, Engilbertus de Planc[h]enberc, Hademar de Chũfarn, Wern/30/ hart de Griezbah, Fridarich de Perge, Eggebreht de Pernegge, Otto comes de Clamme, Otto de Lengimbach, Heinrich Pris, Albreht de Wihslerch, Liutolt /31/ de Gũtemberc, Chũnrat et Rũdolf de Chindeberc, Wichart de Charlsperch, Rũdolf de Vlaece, Eberhart de Erlah.

- (20) Preterea adicimus de nostris, ut qui in fundo suo ecclesiam construere /32/ velit, construat, vel parrochię sue aliquid conferre, conferat.
- (21) Capellanos et clericos nostros sessionem proximam nobis in mensa, sicut a patre nostro habuerunt, habere volumus et ne de hospi/33/ ciis suis per marscalcum expellantur, interdiciamus. Temporibus Friderici imperatoris et Alber[ti] Salzburgensis archiepiscopi hęc patrata sunt.